

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-572080-IV/07/ZA

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 10/07/2008r.

Pan
Cezary Grabarczyk
Minister
Infrastruktury
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się Pan Sylwester B. skarżąc się na bezpodstawną odmowę przyznania mu lokalu zamiennego na podstawie art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. nr 80, poz. 721 z późn. zm.). Analizując przedmiotową sprawę Rzecznik stwierdził, iż brzmienie wyżej wskazanego przepisu nasuwa istotne wątpliwości interpretacyjne. Nie wskazuje on bowiem podmiotu uprawnionego do otrzymania lokalu zamiennego, a za jedyną przesłankę uprawniającą do otrzymania lokalu zamiennego określa wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi w trybie wskazanym w art. 17 ust. 1 tej ustawy. Powoduje to, iż nie jest jasne, czy osobą uprawnioną do otrzymania lokalu zamiennego jest właściciel nieruchomości, będący stroną postępowania o ustalenie lokalizacji drogi czy też każda osoba zamieszkująca budynek położony na nieruchomości podlegającej przejęciu na rzecz Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto obecne brzmienie przepisu zobowiązując zarządcę drogi do wskazania lokalu zamiennego nie obliguje go do wyraźnego oznaczenia w decyzji lokalu, który ma być przyznany osobie uprawnionej, lecz li tylko do zaznaczenia *expressis verbis*, iż istnieje obowiązek zapewnienia lokalu zamiennego. W związku z powyższym powstaje wątpliwość, w jaki sposób uprawniony może dochodzić wskazania mu konkretnego lokalu, gdy nie został on oznaczony w wydanej decyzji. Brzmienie tego przepisu budziło także kontrowersje co do organu, który ma zapewnić wykonanie tego obowiązku. Użycie przez ustawodawcę słowa "wskazanie" oznaczać może, iż to faktycznie gmina jest zobowiązana do zapewnienia tego lokalu. Tezę taką mogło bowiem umacniać brzmienie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 21

czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266), zgodnie z którym gmina, na zasadach i w wypadkach przewidzianych w ustawie, zapewnia lokale socjalne i lokale zamiennie, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. Te wątpliwości interpretacyjne były przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z dnia 6 czerwca 2006 r. (K 23/05, OTK 6A/2006, poz. 62) wskazał, iż „w analizowanym przypadku chodzi o rozwiązanie, które stanowi *lex specialis* w stosunku do istniejącego rozwiązania. Wskazanie lokalu przez organ uprawniony oznacza tu także, że na tym organie ciąży obowiązek związany z zabezpieczeniem środków finansowych koniecznych do zaspokojenia potrzeb tego typu, ujmowanych w wymiarze lokalnym. Ustawodawca bowiem nie może - w myśl Konstytucji - obciążać jednostek samorządu terytorialnego nowymi zadaniami bez zabezpieczenia niezbędnych do tego środków finansowych”. Jakkolwiek powyższe stanowisko przesądza o sposobie wykładni tego przepisu w kwestii organu, który powinien zapewnić lokal zamienny, to jednak w ocenie Rzecznika omawiana regulacja wymaga jednoznacznego, ustawowego uregulowania.

Ponadto ze względu na okoliczność, iż decyzję wskazującą lokal zamienny zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji wydaje się w terminie faktycznego objęcia w posiadania nieruchomości, a więc na etapie wykonywania decyzji, o której mowa w art. 17 ust. 1 tej ustawy, problematyczna wydaje się praktyczna możliwość weryfikacji tej decyzji w toku postępowania odwoławczego. Istotą bowiem regulacji zawartej w art. 17 ust. 4 powyższej ustawy jest tymczasowe zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych osobom zamieszkującym budynki znajdujące się na wyłączeniach nieruchomościach. Rozpoznanie odwołania po terminie faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie może spowodować, iż cel powyższej regulacji nie zostanie osiągnięty.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 z późn. zm.) uprzejmie wnoszę o ustosunkowanie się do wyżej wskazanych wątpliwości.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich